

Kérdések a magyarság története és a Kárpát-medence földrajza témakörében

1. Melyik nagy nyelvcsaládba tartozik a magyar nyelv?
2. Hogyan nevezik az urali nyelvcsaládnak azt az ágát, amelybe a vogul (manysi) és osztyák (chanti) nyelveken kívül a magyar is beletartozik?
3. Hogyan nevezték a vándorlások korának (V. század közepétől a IX. század végéig tartó időszak) két jelentősebb szállásterületét?
4. Honnan kapta nevét Levédia, az ősmagyarok egyik Honfoglalás előtti szállásterülete?
5. A 'folyóköz' jelentésű Etelköz, az ősmagyaroknak közvetlenül a Honfoglalás előtti szállásterülete melyik két nagy folyóról kaphatta nevét?
6. Mikor volt a Honfoglalás?
7. Ki vezette a Kárpát-medencébe északkelet felől bevonuló magyar hadsereget?
8. Ki vezette a Kárpát-medencébe délkelet felől bevonuló magyar hadsereget?
9. Anonymus szerint kik voltak a honfoglaló magyar vezérek?
10. Konstantinosz görög császár szerint mi volt a neve a honfoglaló hét magyar törzsnak?
11. A Konstantinosz görög császár által felsorolt hét magyar törzsnév közül (Megyer, Kürtgyarmat, Tarján, Jenő, Kér, Keszi, Nyék) melyik képvisel két külön törzset, és mivel indokoljuk?
12. Honnan kapta a nevének utótagját (Bél)megyer, (Füzes)gyarmat, (Tisza)kürt, (Kis)jenő, (Al)kér, (Fel)kér, (Gyula)keszi, (Duna)keszi, (Tisza)tarján, (Körös)tarján, (Salgó)tarján?
13. 955 nyarán a bajorországi Lech folyónál a magyar kalandozó seregek vereséget szenvedtek. Melyik város közelében volt ez a csata?
14. Az augsburgi csatavesztés volt az utolsó nyugati kalandozó hadjárata a magyar fejedelemségnek. Mikor volt ez a csata?
15. Ki volt az a fejedelem, aki elkezdte Magyarországon a keresztyénség elterjesztését?
16. Géza fejedelem, akinek helyesen olvasott neve Gyécse lenne, a 970-es évek elejétől 997-ig uralkodott, 500 előkelő magyar úrral együtt már uralkodása elején fölvetta a keresztyénséget. Ki volt Géza fia, akinek II. Szilveszter pápa küldött koronát?
17. Géza fejedelem 996-ban megalapította az első magyarországi bencés monostort. Hol?
18. Szent István 1000 körül 50 királyi várat építtetett, hogyan nevezték a várak körüli királyi birtokokat?
19. A vármegyék Szent István uralkodásának első időszakában, 1000 körül jöttek létre. A *megye* jelentése 'határ', miknek voltak a határai ezek a területek?
20. I. András (Endre) király 1055-ben bencés monostort alapított, ennek alapító okirata a legrégebb magyarországi eredeti okmány, amely sok magyar helynévvel körülírja a monostor birtokait. Hol volt ez a monostor?
21. Mikori az I. András által alapított legrégebb eredetiben fennmaradt magyarországi oklevél, a Tihanyi Alapítólevél?
22. IV. Henrik német király és VII. Gergely pápa között az investitúra (főpapok kinevezése) kérdésében viszály tör ki. I. (Szent) László királyunk ki mellé állt e harcban?
23. Mivel Szent (I.) László királyunk VII. Gergely pápát támogatta IV. Henrik német királlyal szemben, lehetőséget kapott magyarok szentté avatására. Kiket avattak ekkor szentekké Magyarországról?
24. I. András fia, Salamon 1063 és 1074 között volt magyar király, közben IV. Henrik német királynak vazallusi fogadalmat tett, és hűbéri birtokként följánlotta neki az országot. I. Béla fiai, Géza és László föllázadtak ellene. Hosszas háborúzás és merényletek kísérlete után fogságba esett, s László (aki akkor már király volt) fogságba vetette. Melyik vár volt fogságának helye?
25. I. András király fia Salamon 1082-ben Visegrádon raboskodott. Ki volt akkor a magyar király, aki egy ellene szervezett merénylet miatt vetette fogságba elődjét és unokatestvérét?
26. 1091-ben I. (Szent) László király kiterjesztette Magyarország határait. Melyik országot csatolta ekkor a Magyar Királysághoz?
- 27a. Az 1100 körül Tarcalon tartott országgyűlés olyan törvénykönyvet hagyott jóvá, amely Európában először egy időre megszüntette a boszorkánypöröket. Ki volt ekkor a király?
- 27b. 1105-ben Könyves Kálmán meghódítja Zára (ma: Zadar), Trau (ma: Trogir) és Spalato (ma: Split) városát, majd kiváltságokkal Magyarországhoz köti, s csatlakozik hozzájuk a környék és annak szigetvilága. Hol voltak (vannak) ezek a városok?
28. Ki volt az a Bizáncban nevelkedett magyar király, aki 1180 körül megerősítette és önállósította a királyi kancelláriát, egyúttal elrendelte az eléje kerülő ügyek írásba foglalását?
29. 1195 táján íródott az első fennmaradt összefüggő magyar nyelvű temetési prédikáció és ima (könyörgés). Mi a neve?
30. III. Béla király névtelen jegyzője (névének csak kezdőbetűjét ismerjük) megírta a Honfoglalás regényes történetét, aminek címe Gesta Hungarorum. Hogyan emlegetjük őt ma?
31. 1208 és 1235 között Nagyváradon, Szent László király sírja előtt lefolytatott bírósági eljárásokról szinte világszerte egyedülálló jegyzőkönyv maradt fenn, a Várad Regestrum. Milyen típusú ítéletek születtek itt?

32. Az istenítételek középkori szokása Magyarországon is élt. Tüzes vas próbának nevezték azt, amikor egy fölszentelt helyen (nálunk Szent László király sírja előtt) a vádlottnak kezébe kellett venni egy megtüzesített vasdarabot, s néhány lépés megtétele után letehetette, kezét bekötötték, lepecsételték a kötést, s ha a néhány nap múlva történő fölbontáskor gyógyulásra utaló hegesedést találtak, ártatlannak nyilvánították a vádlottat. Ha a gyanúsított nem jelent meg, vagy nem vállalta a próbát, illetve a sebe gyulladást, gennyesedést mutatott, bűnösnek tekintették. Hol voltak ezek az istenítételek?
33. Az angliai Magna Charta után Magyarországon adta ki Európa második alkotmányát II. (András) Endre király. Mikor?
34. Az 1215. évben kibocsájtott angol Magna Charta után a világon másodikként adta ki II. (András) Endre királyunk az aranyból készült függőpecsétje után elnevezett Aranybullát. Kiknek az érdekeit védte ez a ma alkotmánynak is tekinthető okirat?
35. 1213-ban elégedetlenkedő magyar főurak megölték II. Endre király feleségét, aki német (meráni) befolyás alá vetette az országot. Katona József drámában dolgozta föl a történetet. Ki volt a királyné, és ki volt a nádor (aki a hagyomány és a dráma szerint) megölte a királynét?
36. II. Endre királyunk egyik lánya 1221-ben Wartburgban IV. Lajos türingiai tartománygróffal kötött házasságot, halála után négy évvel, 1235-ben szentté avatták. Ki volt ez a magyar származású szent?
37. IV. Béla királyunknak egyik testvérét és egyik lányát is szentté avatták. Kik voltak ők?
38. Milyen rokoni viszony volt Árpádházi Szent Erzsébet és Árpádházi Szent Margit között?
39. 1235-ben négy magyar szerzetes elindult fölkeresni a magyarok keleten maradt rokonait. Ki volt az, aki közülük egyedül ért oda, s vissza is jött a jó hírrel: megtalálta Magna Hungariát (Nagy Magyarországot)?
40. 1236-ban Julianus barát, domonkos rendi magyar szerzetes megtalálta a keleten maradt magyarok országát, s hírt hozott egy ázsiai nomád nép Európa elleni fegyverkezéséről. Melyik nép volt ez?
42. 1237-ben Julianus magyar szerzetes visszament a keleten maradt magyarokhoz, hogy meghívja őket Magyarországra, de ekkor már nem talált közülük senkit, mert Batu kán vezetésével (a tévesen tatárnak nevezett) mongol seregek teljesen elpusztították országukat, Magna Hungariát, és kiirtották a lakosságot. Ki volt ekkor a magyar király?
43. 1238-ban Batu kán mongol seregei (akiket tévesen tatároknak szokás emlegetni) legyőzték Magyarország keleti határainál Kötöny király népét, akik ezután menedéket kértek (és kaptak) Magyarországon. Melyik nép volt ez?
44. 1241-ben megkezdődött Batu kán vezetésével a tévesen tatárnak nevezett, de valójában mongol seregek pusztítása Magyarországon. Hol volt 1241. április 11-én a sorsdöntő csatavesztése IV. Béla királyunknak?
45. Hová menekült IV. Béla 1242-ben a tatároknak nevezett mongolok elől?
46. A XII–XIII. században Magyarországhoz tartozott Dalmácia, amelynek Trau (ma Trogir) városába menekült IV. Béla a tatároknak nevezett mongolok elől. Itt született lányát fogadalomként apácának ajánlotta, ha országa megszabadul az ellenségtől. Ki volt ez az apácává lett magyar királylány?
47. A Nyulak szigetén építtetett kolostort IV. Béla apácává lett leányának, amely 1253 körül készült el. Hogyan nevezik ma ezt a szigetet?
48. 1242 márciusában a tatároknak nevezett mongolok útjukon öldökölve, pusztítva, falvakat fölégetve elhagyják Magyarországot. Hozzávetőleg az Alföld településeinek hányad része néptelenedett és pusztult el másfél év alatt?
49. Az 1241–1242-es tatárjárasnak nevezett mongol öldöklés és rombolás nyomán az Alföldön a települések fele, Dunántúl pedig negyede elpusztult. Csak a várak egy részét nem sikerült elfoglalni a támadóknak. Mire indította ez IV. Béla újratelepítő politikáját?
50. Orosháza határában találtak egy 1250 körül készült aszimmetrikus ekevasat. Mit jelent a földművelés fejlődésében ez a lelet?
51. A tatárjárás után modernizálódott a magyar mezőgazdaság, új típusú, mélyebben szántó ekéket kezdtek használni úgynevezett aszimmetrikus ekevassal, aminek eredményeként nőtt a termésátlag. Hol találták az első erre utaló régészeti leletet?
52. 1300 körül keletkezett az első ránk maradt magyar vers, az Ómagyar Mária-siralom. Miről szól?
53. Ki volt az utolsó Árpád-házi király, aki 1301-ben halt meg?
54. III. András (Endre) halálával kihalt az Árpád-ház férfi ága. Mikor történt ez?
55. Jóllehet 1301-ben egy alkalmi koronával királlyá koronázták, de csak 1308-ban választották királlyá, és 1310-ben koronázták meg a Szent Koronával, s azóta tekintették legális királynak Árpádházi Mária hercegnő unokáját, Anjou-házból való Martell Károly magyar trónkövetelő fiát. Ki ez az első Anjou-házból származó magyar király?
56. 1335-ben I. Károly, III. Kázmér és János, három ország királya szövetséget kötött egymással, amelynek legfontosabb célja a közöttük folyó kereskedelem föllendítése Bécs kikerülésével. Mely országok királyai voltak ők?
57. I. Károly (Róbert) magyar, III. (Nagy) Kázmér lengyel és János cseh király 1335-ben szövetséget kötött egymással. Hol kötötték ezt a szövetséget, amelyet ma is erről a várról neveznek, s később 1991-ben ugyanitt kötött egyezményt Magyarország, Lengyelország és Csehország?
58. 1335-ben Visegrádon szövetséget kötött I. Károly (Róbert) magyar, III. (Nagy) Kázmér lengyel és János cseh király. Mi volt a szövetség elsődleges célja?
59. 1335-ben Visegrádon a magyar, a lengyel és a cseh király szövetséget kötött az országaik közötti kereskedelem föllendítésére, Bécs kikerülésére. Ki volt akkor a magyar király?

60. Felesége, Johanna nápolyi királynő tudtával 1345-ben Nápolyban megölték I. Károly (Róbert) fiát, András herceget. Emiatt két év múlva András testvére, a magyar király hadjáratot indított Nápoly ellen. Ki volt ez a magyar király?
61. 1347-ben I. (Nagy) Lajos hadjáratot vezetett Nápoly ellen, elfoglalta, s magát ettől kezdve Nápoly királyának is nevezte. Mi volt a háborút kiváltó ok?
63. 1351-ben I. (Nagy) Lajos megújította az Aranybullát, és elrendelte, hogy minden jobbágy termésének kilenced részét köteles földesurának beszolgáltatni. Kiket védett ez a törvény?
64. I. (Nagy) Lajos több ország királyságát megszerezte. Halála után Hedvig lánya lengyel, Mária pedig magyar királynő lett. Kihez ment feleségül, aki 1387–1437 között lett Magyarország királya (1410-ben római/német királlyá választották, 1433-ban német-római császárrá is koronázták)?
65. 1437-ben parasztozalmak kezdődnek Erdélyben, amely átterjed Tiszántúl több megyéjére is. Ki volt a parasztseregek vezére?
66. Budai Nagy Antal vezetésével parasztháború indult Erdélyben 1437-ben, több kisebb siker után még abban az évben leverik a fölkelőket. Hol?
67. Az erdélyi vajda 1441-ben győzelmet arat egy jelentős török sereg fölött Szerbia területén. Ki volt ez az erdélyi vajda?
68. Hunyadi János, korábbi erdélyi vajda keresztes seregek élén 1456. július 22-én fölmenti a törököktől ostromlott Nándorfehérvárt (ma: Belgrád), s ezzel fél évszázadra mentesíti Magyarországot a törökök támadásaitól. Hogyan emlékezik ma is Európa minden keresztény népe erre a győzelemre?
69. Mikor választják meg Hunyadi Mátyást királlyá?
70. 1479-ben az erdélyi kenyérmezei csatában (Alvinc és Szászváros között) a Báthori István és Kinizsi Pál vezette magyar és az Erdélyben pusztító török seregek megütköztek. Milyen győzelemmel fejeződött be a csata?
71. 1479-ben az erdélyi Kenyérmezőnél a magyar seregek véres csatában nagy győzelmet arattak a törökök felett. Ki volt a magyar seregek "törökverő" vezére?
72. Ki volt az az olasz humanista tudós, aki Mátyás királyról népszerűsítő könyvet írt, amelyben sok művelődéstörténeti adat van a korabeli magyar nyelvről, költészetéről, általában a király környezetéről?
73. Ki volt az az olasz humanista történész, aki Mátyás király udvarában 1486-ban elkezdte írni latin nyelven Magyarország történetét (de csak a király halála után, 1496-ban fejezte be)?
74. Mátyás király sok humanista tudóst és művészt megnyert, akik közül Janus Pannonius költő, Galeotto Marzio író, polihisztor (sokoldalú tudós), Antonio Bonfini történész többször hosszabb időt töltött udvarában, mert vonzotta őket a mintegy 2500 kötetes Bibliotheca Corviniana, a pápa könyvtára után legnagyobb könyvtár Európában. Miért kapta ezt a nevet a Mátyás könyvtára?
75. Bakócz Tamás bíboros, esztergomi érsek az 1514-ben általa meghirdetett keresztes háború vezérévé egy erdélyi, Dálnokon, Háromszékben született, Nándorfehérvárt szolgáló lovastisztet nevezett ki. Ki volt ő?
76. Miért nem indultak a törökök ellen 1514-ben Bakócz Tamás bíboros, esztergomi érsek keresztes csapatai?
77. 1514-ben Bakócz Tamás bíboros, esztergomi érsek keresztes háborút hirdetett a magyarság számára a törökök ellen. A főurak azonban nem engedték a seregbe belépni jobbágyaikat. A főurak tiltásai meg az egyébként is főlhalmozódott jobbágyi sérelmek fölkelést robbantottak ki, amelynek (Székely) Dózsa György állt az élére. Mi lett e parasztháború vége?
78. Werbőczy István szigorú törvényeket fogalmaz meg Dózsa György parasztháborújának leverése után. Mi volt a jobbágyok számára ennek legsérelmesebb intézkedése?
79. Milyen vallásúak voltak a törökök Európa megtámadásakor, amiért a római pápa többször is keresztes háborút hirdetett ellenük?
80. 1517. október 31-én szögezte ki Luther Márton a wittenbergi vártemplom kapujára 95 pontból álló tézisét? Mi volt ennek a hatása, aminek eredményeképp ma is ünnepeljük ezt a napot?
81. 1521-ben a törökök elfoglalták a Délvidék legerősebb várát, amelyet 1456-ban nem sikerült bevenniük. Melyik volt ez a vár?
82. 1526. augusztus 29-én I. Szulejmán török szultán Mohács mellett végzetes vereséget mért a magyar király seregeire. Ki volt a magyar király, aki a csatából való menekülés közben belefűlt a megáradt Csele-patakba?
83. Hogy nevezzük az 1526. augusztus 29-én lezajlott csatát, amelyben I. Szulejmán török szultán sorsdöntő vereséget mért a magyar király, II. Lajos seregére?
84. Mi történt II. Lajos magyar királlyal a mohácsi csatavesztés után?
85. II. Lajos magyar király halála után 1526. november 10-én a székesfehérvári országgyűlés az erdélyi vajdát, december 17-én a pozsonyi országgyűlés a cseh királyt, Ausztria főhercegét választja magyar királlyá. 1540-ig uralkodtak együtt az ország nyugati és keleti részében. Kik voltak ők?
86. 1540-ben meghalt I. (Szapolyai vagy Zápolya) János, csecsemő fiát királlyá koronázzák II. János (Zsigmond) néven. Ferdinánd támadást intéz a keleti országrész ellen. Mi a török szultán, I. Szulejmán válasza erre?
87. 1541-ben a török hadak csellel elfoglalták Budát, az ország három részre szakadt. Mi történt János Zsigmonddal, a csecsemő királlyal?
88. 1551-ben II. János (Zsigmond) gyámja, Erdély kormányzója egyesíteni akarta a két országrészt, de mivel közben a törökkel is tárgyalt, Ferdinánd megölette, így az egyesítés meghiúsult. Ki volt ez a pap politikus?

89. Buda elfoglalása után megkezdődtek a végvárok elleni harcok. 1552-ben elesett Temesvár, amelyet Losonczy István védett, Lippa, Szolnok, Szécsény, Buják, Balassagyarmat, Drégely vára, ahol a vár kapitánya is elesik. Ki volt ez a kapitány, akiről, illetve az apródjairól Arany János csodálatos balladát írt?
90. 1552-ben az egyesült török seregek ostrom alá vették Eger várát, de nem tudták bevenni. Gárdonyi Géza "Az egi csillagok" című szép regényében örökítette meg a várostromot. Ki volt a vár kapitánya?
91. Mikor volt a Dobó István által védett Eger várának sikertelen ostroma, amelyről Gárdonyi Géza írt csodaszép regényt?
92. Gyula várát 1566-ban egy hónapi ostrom után a várkapitány szabad elvonulás fejében föladta, de a törökök nem tartották be a megegyezést, rárontottak a kivonulókra, a kapitányt elfogták, Nándorfehérvárra vitték, ahol rövid időn belül meghalt (megmérgezték vagy megfojtották). Ki volt ez a gyulai várkapitány?
94. 1520-ban I. Szelim török szultán fia, I. Szulejmán követi a trónon, aki 1566-ig uralkodott. Melyik magyar vár ostromakor halt meg?
95. Zrínyi Miklós költő és hadvezér terjedelmes eposzban (elbeszélő költeményben) írta le dédnagyapja 1566. évben volt törökök elleni várvédelmét és halálát. Mi az eposz címe?
96. Ki védte Szigetvárt 1566-ban a török ostrom ellen, amikor is mind a várvédő magyar kapitány, mind I. Szulejmán meghalt?
97. 1568. évi január 6-a és 13-a közötti országgyűlés a világon először kimondja a teljes hitéleti és vallásszabadságot. Hol volt ez az országgyűlés?
98. Az erdélyi Tordán 1568 januárjában tartott országgyűlésen olyan szabadságjogot biztosítottak az egyes településeknek, amilyen még a világon sehol sem volt akkor (és ma sincs mindenütt). Mi volt ez a lelkészek által közvetített jog?
99. Báthori István erdélyi fejedelmet lengyel királlyá választották 1575-ben. Utóda, Báthori Kristóf elkezdte a protestánsok elleni intézkedéseket. Ki volt az a vallásalapító magyar püspök, az unitárius vallás alapítója, akit Déva várába záratott 1579-ben, ahol hamarosan meghalt?
100. Dávid Ferenc 1568-ban megalapította az erdélyi unitárius egyházat, amelynek első püspöke lett. Hogyan halt meg Dávid Ferenc?
101. Megjelent Vizsolyban az első teljes magyar nyelvű Biblia a kálvinista Károli Gáspár fordításában. Mikor volt ez?
102. 1590-ben Vizsolyban megjelent az első teljes magyar Biblia. Ki fordította le?
103. A magyar seregek 1594-ben vissza akarják a törököktől foglalni Esztergom, várát. Az ostromban megsebesül, s pár nap után meg is hal a magyar reneszánsz legnagyobb költője. Ki volt ő?
104. Balassi Bálint, a magyar reneszánsz legnagyobb költője egész életében (többször végvári hadnagyként) részt vett a törökök elleni harcokban. 1594-ben egyik vár visszafoglalásakor ágyúgolyó találta el mindkét lábát, s hamarosan meghalt. Melyik vár ostromakor volt ez?
105. Báthori Zsigmond titkos szerződésben át akarta adni Erdélyt I. Rudolf királynak, amit a törökök megtudtak, s a krími tatárokat rászabadították Magyarországra, akik rettentő pusztítást végeztek az erdélyi Mezőségen, a Körösök vidékén (ekkor pusztult el másodszer Orosháza), Miskolc és Rozsnyó környékén, majd Dunántúl is. Mikor volt ez az igazi "tatárdúlás"?
106. Bocskai István kétéves prágai rabsága után visszatért, Basta erdélyi vérengzése miatt az ellenállás élére állt, s a hajdúkra támaszkodva megsemmisítő győzelmet aratott Belgioioso királyi hadai fölött. Mikor volt ez?
107. A Bécsi Békében Bocskai István némi megszorítással elérte Erdély önállóságát és a szabad vallásgyakorlást egész Magyarországon. Mikor volt a Bécsi Béke?
108. Bethlen Gábor erdélyi fejedelemségét (1613–1629) a közigazgatás központosítása, az ipar és a kereskedelem föllendítése, a szabad vallásgyakorlás, iskolák alapítása jellemezte. Méltán nevezik a korabeli Erdélyt "Tündérkert"-nek, s Móricz Zsigmond írt is egy regénytrilógiát (három részből álló regényt) erről a korról. Hogy nevezik azt a hosszú háborút, amelyben a Habsburgok ellen sok szerencsés vállalkozásban és hadjáratokban vett részt Bethlen Gábor?
109. Hogy nevezték Bethlen Gábor fejedelemsége idején (1613–1629) a gazdag és művelt Erdélyt? (Móricz Zsigmond ezzel a címmel háromrészes regényt írt róla.)
110. A Harmincéves Háborúban (1618–1648) Erdély fejedelme sikeres hadjáratokat vezetett a Habsburgok ellen, és kivíta nemcsak Erdély, de Felső-Magyarország függetlenségét is. Ki volt ez az 1613–1629 között uralkodó fejedelem?
111. Pázmány Péter, akkori esztergomi érsek 1635-ben egyetemet alapított a fölvidéki Nagyszombatban, amelynek ma is működik Budapesten a jogutódja. Melyik egyetem ez?
112. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem jogelődjét Pázmány Péter esztergomi érsek alapította a fölvidéki Nagyszombatban. Mikor?
113. 1650 és 1654 között Sárospatakon tanít Európa leghíresebb tudós pedagógusa, aki ugyan magyar származású volt (eredeti családneve: Szeges), de Morvaországban (Csehország) született, ott tanított, majd a Harmincéves Háborúban menekült el. Mi volt a cseh vagy a latin (humanista) neve?
114. Hol tanított 1650 és 1654 között az eredetileg magyar származású (Szeges családnevű), de cseh-morvaként ismert Jan Amos Comenius, latin (humanista) nevén Johannes Amos Comenius?

115. Ki volt az a magyar-horvát származású hadvezér (1620–1664), aki irodalmi, politikai és hadászati műveivel (Adriai tengernek Syrenaia; Szigeti veszedelem; Az török áfium ellen való orvosság; Vitéz hadnagy; Tábori kis tracta; Elmélkedések Mátyás királyról) is jelentős alakja a magyar történelemnek?
116. Gróf Zrínyi Miklós horvát bán lett a magyar seregek főparancsnoka 1663-ban. Hadvezéri képességein kívül milyen költői, politikai és hadászati munkáiról nevezetes még Zrínyi Miklós?
117. Zrínyi Miklós költő és törökverő hadvezér elkezdett szervezkedni I. Lipót császár ellen. 1664-ben egy vadászatot követően váratlan halála miatt előbb Wesselényi Ferenc nádor, majd az ő váratlan halála után I. Rákóczi Ferenc, Nádasdy Ferenc, Frangepán Ferenc és Zrínyi Miklós öccse, Péter folytatta a megbeszéléseket titokban a sárospataki várban. Amikor lelepleződtek, I. Rákóczi Ferenc hatalmas összeggel kiváltotta magát. Mi történt Zrínyi Péterrel és a többiekkel?
118. Nádasdy Ferenc, Zrínyi Péter és Frangepán Ferencet összeesküvés vádjával kivégeztette I. Lipót király. Milyen rokonsági viszony volt Zrínyi Péter és Zrínyi Miklós hadvezér költő között?
120. Zrínyi Péter leánya, előbb I. Rákóczi Ferenc, majd Thököly Imre felesége volt. A Thököly-fölkeléskor férje távollétében Munkács várát védte 1685 és 1688 között. Ki volt ez a hős asszony?
121. Zrínyi Ilona, Zrínyi Péter leánya, előbb I. Rákóczi Ferenc, majd Thököly Imre felesége a Habsburgok elleni fölkelésben 1685 és 1688 között védte Munkács várát a császári csapatok ellen. Ki volt Zrínyi Ilona fia, akiből szintén híres szabadságharcos vezér, Magyarország fejedelme lett?
122. 1674-ben Pozsonyba idéznek mintegy hétszáz protestáns lelkészt és tanítót. A 300 megjelent közül hatvanhatan nem törnek meg a kínzások alatt, s őket fej- és jószágvesztésre ítélték. (Moldova György írt róluk megrázó dokumentumregényt.) Mi történt velük?
123. Miért adtak el a Habsburg hatóságok gályarabnak 42 protestáns magyar prédikátort Nápolyban?
124. Mi történt az 1674-ben gályaraboknak eladott magyar protestáns prédikátorokkal?
125. 1686. szeptember 2-án Buda várát a Szent Liga hadserege (egész Európából összegyűlt 65 ezer önkéntes, közöttük 15 ezer magyar) visszafoglalta Buda várát. Hány évig volt török megszállás alatt Buda?
126. A Szent Liga (európai önkéntes hadsereg) és a Porta (török szultán) 1699. január 26-án megkötötte a Karlócai Békét. Mit jelent ez Magyarország számára?
127. A Karlócai Béke 1699-ben meghozza Magyarország fölszabadulását a török uralom alól. Kik között jött létre ez a béke?
128. 1696-ban a Bereg vármegyei parasztok elégedetlenkedni kezdenek a magas adók és a német csapatok fosztogatásai miatt. Hamarosan elfoglalják Tokajt és Sárospatakat. Tokaji Ferenc és Szalontai György mellett ki volt a mozgalom közismertebb vezetője?
129. Esze Tamás és társai fölkelést szerveznek a Hegyalján (Tokaj és Sárospatak környékén) a német katonai csapatok fosztogatásai miatt. Kik kéri fel a szabadságharc vezetésére?
130. II. Rákóczi Ferenc felesége segítségével megszökött a bécsújhelyi börtönből, Lengyelországba menekült, ahol találkozott a szintén menekült Bercsényi Miklóssal, akit Varsóban hagyott zsoldosok fölfogadására, ő maga pedig 1703. június 16-án Vereckénél átlépte a magyar határt és a fölkelők élére állt. Mit íratott a fejedelmi zászlókra?
131. Rákóczi szabadságharcát "Cum Deo pro Patria et Libertate" fölíratú zászlókkal indította meg. Mikor?
132. 1703. szeptember 2-án Rákóczi seregei elfoglalták Sárospatakat. Mi történt ekkor a református főiskolával?
133. 1685-ben a jezsuiták elkergették a sárospataki református főiskoláról a tanárokat, tanulókat, Magyarország legnagyobb könyvtárát és a nyomdáját is megszüntették, Debrecenbe kellett menekülniük. Mikor kapta vissza önállóságát a református főiskola?
134. 1705-ben, a II. Rákóczi Ferenc Szécsényi Országgyűlése kimondja a szabad vallásgyakorlást a "három bevett vallás" részére. Melyik volt akkor ez a három vallás?
135. 1711. május elsején Károly Sándor, mint a kurucok főparancsnoka, letette a fegyvert a Pálffy János vezette császári csapatok előtt. Hol?
136. Az 1711-ben Rákóczi generálisai és a császári seregek között kötött béke értelmében Nagymajténynál (ma: Moftinu Mare) Károlyi Sándor kuruc főkapitány letette a fegyvert. Hol kötötték meg a békét?
137. II. Rákóczi Ferenc előbb Franciaországba, majd Törökországba emigrált. Hogy hívták azt a települést, ahová letelepült a menekültekkel együtt, s ahonnan Mikes Kelemen írta naplószerű fiktív (el nem küldött) leveleit?
138. Ki volt II. Rákóczi Ferencnek az az apródja, aki követte a száműzetésbe, és soha el nem küldött naplószerű leveleket írt magyarországi néniének?
139. III. Károly halála után, 1740-ben leánya lesz az osztrák császárnő és magyar királynő. Ki volt ő, és meddig uralkodott?
140. 1760. szeptember 11-én megalapította a magyar nemesi testőrséget, ahol német és francia műveltségre tett szert Bessenyei György, Barsay Ábrahám, Báróczi Sándor stb. Miről nevezetesek ők?
143. Az 1764. január 7-én Madéfalva településen Mária Terézia katonái által elküldött siculicidium (székelyöldöklés) után tömegesen menekültek a székelyek keletre, a Kárpátokon kívülre, majd Moldvától északra, s megalapították Fogadjisten, Istensegíts, Hadikfalva, Andrásfalva és Józseffalva nevű településeket. Hol voltak ezek a falvak?
144. Mária Terézia az Urbéri Pátensben szabályozza a jobbágyok kötelezettségeit uraikkal szemben. Mikor adta ki Mária Terézia az Urbárium-nak nevezett pátenst?

145. 1767. január 23-án Mária Terézia kiadja az Urbéri Pátenst (Urbárium), amely rögzíti a jobbágyok kötelezettségeit uraikkal szemben. Enyhítette vagy növelte a jobbágyok terheit az új Urbárium?
146. II. Józsefet (1780–1790) "kalapos királynak" nevezték, mert nem koronáztatta meg magát magyar királlyá. Miért nem?
147. II. József (1780–1790) nem koronáztatta meg magát magyar királlyá, hogy ne kelljen esküt tennie a magyar törvényekre. Mi volt ezért a gúnyneve II. Józsefnek Magyarországon?
148. 1781. október 25-én kiadott Türelmi Rendelete biztosította a templomépítést és iskolaalapítást a protestáns felekezetek és a görögkeletiek számára is. Ennek eredményeként sok új templom épült, köztük az orosházi evangélikus templom is. A templom keleti bejárata fölötti írás szerint mikor épült?
149. A Nagy Francia Forradalom hatása alatt 1794-ben két társaság alakult Magyarországon haladó köznemesekből, polgárokból, papokból. A Magyar Reformátorok Titkos Társasága a köznemeséget, a Szabadság és Egyenlőség Társaság a polgárságot fogta össze, később együtt a kettőt Magyar Jakobinusoknak nevezték. Ki volt mindkettőnek a vezetője?
150. A Magyar Jakobinus Összeesküvés bukása után 1795. május 20-án kivégezték Martinovics Ignácot, Hajnóczy Józsefet, Laczkovics Jánost, Sigray Jakabot és Szentmarjay Ferencet; június 3-án pedig Óz Pál és Szolártsik Sándort a budai Generális-kaszálón, vagy másképp: Vármezőn (várhoz tartozó réten). Már ettől az évtől azonban a nép nyelvben megváltozott a neve, s ma ez a hivatalos neve is. Mi lett az új név?
151. A Martinovics-összeesküvés (Magyar Jakobinusok) bukásakor több magyar értelmiségi is vád alá került: Batsányi János költő, Kazinczy Ferenc író, költő, nyelvújító, Versegly Ferenc költő, nyelvész, Szentjóni Szabó László költő (aki 1795-ben a kufsteini börtönben halt meg) stb. Ki írta meg közülük a "Fogságom naplója" című beszámolót kufsteini rabságáról?
152. 1809-ben Napóleon elfoglalta Bécset, betört Magyarországra, s június 14-én Győr mellett megütközött a császári csapatokkal, amelynek fele (18 ezer fő) reguláris (kiképzett) katonákból, másik fele (21 ezer fő) rosszul felszerelt, kiképzetlen magyar nemesekből állt. (Petőfi gúnyosan említi később ezt a sereget "Dicsőséges nagyurak" című versében.) Mi lett a csata kimenetele?
153. A XIX. század elején a romantika hatására megéled a nemzeti mozgalom a nemesek, az értelmiségiek és a polgárok körében. Az 1825-ben összehívott országgyűlésnek a magyar nyelv ügye az egyik fontos témaköre. Mely területeken, milyen ügyintézésben kéri, majd vezetik be a magyar nyelv használatát?
154. Az első reform-országgyűlésen 1825. november 3-án egyik fölszólaló főúr éves jövedelmét, hatvanezer forintot ajánlott föl a Magyar Tudományos Akadémia megalapítására. Ki volt ő?
155. 1828. június 1-én Brunsvik Teréz grófnő megalapítja Budán az első magyarországi óvodát. Mi a neve ennek az intézménynek?
156. Angyalkert néven 1828. június 1-én megalapítják Budán az első magyarországi óvodát. Ki volt az a grófnő, aki megalapította?
157. 1832. december 17-én megjelent az Országgyűlési Tudósítások kéziratosa lap első száma. Ki szerkesztette?
158. A Pilvax Kávéház "Középponti Fialatok" nevezetű csoportja 12 pontban foglalta össze a magyar nemzet kívánságait, s ezeket a március 19-i József-napi vásári sokadalom előtt tervezték fölolvasni. Az 1848. február 24-i párizsi és a március 13-i bécsi forradalom hírére azonban másként döntöttek. Hogyan?
159. Petőfi Sándornak melyik versét szavalták el 1848. március 15-én?
160. 1848. szeptember 29-én a magyar honvédsereg Pákozdnál megállítja a betörő horvát csapatokat, a megállapodás ellenére a horvát sereg Bécs felé menekült. (Petőfi így kezdte "A vén zászlótartó" című versét: "Fut Bécs felé...") Ki volt a horvát sereg vezére?
161. Jellačić horvát bán (magyaros írással: Jellasics) 1848 nyarán a bécsi udvar biztatására betört Magyarországra. Hol verte meg a magyar honvédsereg szeptember 29-én a horvátokat?
162. 1848. szeptember 30-án Görgei Artúr honvédeknagy kivégezteti a hazaáruló Zichy Ödön grófot. Később Kossuth Lajostól tábornoki rangot kap, és többször volt az egész magyar honvédsereg főparancsnoka. Milyen súlyos döntést hoz a szabadságharc végén? Hol és mikor következik ez be?
163. 1849 elején a Tavaszi Hadjáratban a magyar honvédség feldunai serege sorozatos győzelmekkel kiveri a császári csapatok egy részét az országból. Ki vezette a magyar honvédsereget?
164. 1849. október 6-án a császár kivégeztetett 12 magyar tábornokot és egy ezredest. Hol történtek a kivégzések?
165. A császári haditörvényszék (és a megállapodások ellenére) elítéli Batthyány Lajos volt miniszterelnököt, Aulich Lajos, Damjanich János, Dessewffy Arisztid, Kiss Ernő, Knézich Károly, Láhner György, Leiningen-Westerburg Károly, Nagysándor József, Poeltenberg Ernő, Schweidel József, Török Ignác, Vécsey Károly tábornokokat és Lázár Vilmos ezredest. Hol és mikor történt kivégzésük?
166. 1867. július 28-án I. Ferenc József császár szentesíti a Kiegyezést. Magyar részről kinek a nevéhez fűződik a Kiegyezés?
167. Mikor jött létre az Osztrák Birodalom és a Magyar Királyság közötti Kiegyezés, amitől fogva számítjuk az Osztrák-Magyar Monarchia elnevezést?
168. A Honfoglalás ezredik évfordulójára nagy ünnepeket terveztek 1895-re. Mivel azonban nem lettek kész a tervezett épületek, 1896-ban kezdődött a megemlékezés. Mi a neve az ezredéves ünnepsorozatnak?
169. Mikor tartották Magyarországon a Millenniumi Ünnepeket?

170. Európában először épült földalatti villamos Budapesten a Gizella tér (ma. Vörösmarty tér) és a Városliget között. Mikor nyitották meg?
171. 1896. április 11-én nyílt meg Európa első földalatti villamosvasútja. Hol?
172. Boszniának és Hercegovinának az Osztrák-Magyar Monarchia általi annektálása (odakapcsolása, megszállása) miatt a szerb nacionalista szervezetek merénylőket fegyvereztek föl és képeztek ki. Az egyik volt közülük Gavrilo Princip szerb diák. Kit (illetve kiket) ölt meg 1914. június 28-án a boszniai Szarajevóban ő?
173. 1914. június 28-án a boszniai Szarajevóban Gavrilo Princip megölte az Osztrák-Magyar Monarchia trónörökösét, Ferenc Ferdinándot és feleségét. Melyik országnak üzent hadat emiatt egy hónap múlva, július 28-án a Monarchia?
174. Mely államok álltak szemben az I. világháborúban az Osztrák-Magyar Monarchiával (és Németországgal)?
175. Mettől meddig tartott az I. világháború?
176. 1918. január 18-án nyitották meg a békekonferenciát Párizsban. 1920. június 4-én írták alá a Magyarországgal kötött békeszerződést Versailles egyik kisebb palotájában. Hogyan nevezték ezt az épületet, amely a nevét adta ennek a békeszerződésnek?
177. Magyarország területe (Horvátország nélkül) 282 875 km² volt. Az 1920. június 4-én aláírt Trianoni Béke után Magyarország területe 93 073 km² lett. Hányad részét veszítette el az ország?
178. Magyarország lakossága az 1920. június 4-én aláírt Trianoni Béke után 7 615 000 lett, a Trianoni Békében megállapított határokon kívülre 3 227 000 magyar anyanyelvű került. Hányad része volt ez a teljes magyarságnak?
179. A Trianoni Béke után Magyarország királyság maradt, de nem volt királya, hanem kormányzóként Horthy Miklós volt az állam vezető személyisége 1920. március 1-jétől 1944. október 15-ig. Miért váltották le a kormányzóságról?
180. Ki volt Magyarország kormányzója 1920. március 1. és 1944. október 15. között, amikor is ki akarván lépni a II. világháborúból, leváltották.
181. Mettől meddig tartott a II. világháború?
182. A II. világháború Németország támadásával kezdődött Lengyelország ellen 1939. szeptember 1-jén. Magyarország miben nyújtott segítséget ekkor Lengyelországnak?
183. 1939-ben Magyarország nem engedte át a német csapatokat Lengyelország délről való megtámadására. 1941-ben már ezt nem tehetette meg, a németek átgázoltak Magyarországon. Melyik országot támadta meg 1941. április 6-án Németország?
184. Ki volt az a magyar miniszterelnök, aki 1941. április 3-án öngyilkosságot követett el, mert Németország Magyarországon keresztül szándékozott megtámadni Jugoszláviát, és Nagy-Britannia ezért hadüzenettel fenyegette Magyarországot?
185. Teleki Pál 1941. április 3-án öngyilkosságot követett el, mert Nagy-Britannia hadüzenettel fenyegette meg Magyarországot, ha a németek átvonulását nem akadályozza meg, s katonákat küld a délvidéki (szerbiai) magyarság védelmére. Valóban hadat üzent Nagy-Britannia ekkor Magyarországnak?
187. 1943. január 12-én megindult a Szovjet Hadsereg támadása a Don-kanyarban levő 2. Magyar Hadsereg ellen. Hány magyar áldozata volt ennek a támadásnak?
188. 1944. augusztus 23-án Románia fegyverszünetet kér, majd átáll a szövetségesek és Szovjetunió oldalára. Ezt követően mikor és hol érték el a szovjet csapatok Magyarországot?
189. Mikor érték el a 2. Ukrán Front csapatai Orosházát?
192. Budapest ostroma 1944. december 26-tól 1945. február 13-ig folyt. Hány hidat robbantottak föl a németek Budapesten az ostrom folyamán?
193. Mikor kezdték el fölosztani a nagybirtokokat Magyarországon?
194. Mikortól meddig tartott Rákosi Mátyás kommunista diktátor rémuralma Magyarországon?
195. Mikor kezdődött és meddig tartott a magyar nép forradalma a kommunizmus ellen?
196. 1956. október 23-án föllázadt a magyar nép a kommunista diktatúra ellen, de 1956. november 4-én hajnalban megindult a támadás ellene. Melyik ország hadserege vonult páncélosokkal a magyar forradalom ellen.
197. Ki volt Magyarország miniszterelnöke 1956. október 25-e és 1956. november 4-e között?
198. Mi történt Nagy Imrével, aki 1956-ban Magyarország miniszterelnöke volt?
199. Mikor temették el újra, méltó ünnepségek között Nagy Imrét?
200. Mikor hagyta el a Szovjetunió II. világháború óta megszálló seregének utolsó csoportja Magyarországot?
201. A Duna a Kárpát-medencébe Dévénynél (ma Pozsonyhoz, Bratislavához tartozik) lép be és a régen Orsovához (ma: Turnu Severin) tartozó Vaskapu szorosánál hagyja el. Hány km. hosszú az útja a két pont között?
202. A Duna teljes hossza 2890 km. Ebből 997 km esik a Kárpát-medencére. Hol lép be a Duna a Kárpát-medencébe, és hol hagyja el azt?
203. Melyik két nagyobb ágból és hol ered a Tisza, amelynek két ága Rahó (ma: Rahiv, Ukrajna) közelében egyesül?
204. Hol egyesül a Máramarosi-havasokban eredő Fehér-Tisza és a Fekete-Tisza?
205. Olcsvaapátinál melyik kisebb folyó ömlik a Tiszába, amelyről Petőfi is említést tesz a "Tiszánál" című versében?
206. Melyik az a folyó, amelynek nagyobbik ága a Radnai-havasokban, kisebbik pedig a Bihar-hegység, Kalota-havas és Gyalui-Havasok vidékén ered, Désnél egyesül, majd Vásárosnamény mellett ömlik a Tiszába? (Ady Endre is említi "Az Értől az Óceánig" című versében?)

207. Melyik az a folyó, amely a Gyergyói-havasok déli részén ered, a Csíki-medencén és a Fogarasi-medencén folyik keresztül, a Vöröstoronyi-szoroson hagyja el a Kárpát-medencét Havasalföld felé?
208. Melyek a Kárpát-medence legnagyobb tavai?
209. Melyik Európa legszebb és legnagyobb cseppkőbarlangja, és hol található?
210. Hol van és miről nevezetes a Dobsinai-barlang?
211. Melyek a Kárpátok hegláncának legmagasabb csúcsai? Hol találhatóak?
212. Sokáig úgy tudtuk, hogy a Kárpátok legmagasabb csúcsa a Lomnici-csúcs, amely 2634 m, azonban az újabb mérések szerint a Gerlachfalvi-csúcs 2655 m magas. Hol vannak ezek?
213. Hol van a Hargita (hegység)?
214. Hol vannak a Gyergyói-havasok?
215. Hol vannak a Görgényi-havasok (amelynek erdeiben játszódik Tamási Áron "Ábel a rengetegben" című regénye)?
216. Melyek az Északi-Középhegység egységei (részei)?
217. Melyek az Északi-Középhegység legmagasabb csúcsai?
218. Melyik hegység legmagasabb csúcsa a 682 méteres Zengő (vagy Zengőhegy)?
219. Melyek a Dunántúli-Középhegység tagjai?
220. Hol és mely csatornák kötik össze a Dunát a Tiszával?
221. Kikről kapta nevét Orosházán az Előd, Ond, Könd, Tas, Huba, Töhötöm utca?
222. A tízezer lakosú Orosházán az 1831. évi nagy kolerajárványban hányan haltak meg a ma is fennálló emlékoszlop szerint?
223. Mikor volt Orosházán az a nagy kolerajárvány, amelyben a ma is meglévő emlékoszlop szerint 1406 személy meghalt?
224. Mikor települt a ma is fennálló Orosháza?
225. Honnan jöttek közvetlenül 1744-ben Orosházára az első telepesek?
226. Miért kapta nevét az orosházi Zombai utca egy Tolna megyei településről?
227. Az első lelkésze az Orosházára 1744-ben letelepülőknél Horvát András volt. Milyen vallásúak voltak az Orosházát alapító lakosok?
228. Ki volt az Orosházát 1744-ben megalapító evangélikusok első lelkésze?
229. Kiről kapta nevét Orosházán a Horvát pap utca?
230. A Zombáról 1744-ben Orosházára települt lakosokkal együtt jött Dénes Sándor tanító, aki eleinte lelkészi tevékenységet is végzett. Milyen vallásúak voltak Orosháza első telepesei?
231. Kiről kapta nevét Orosházán a Dénes tanító utca?
232. Az 1849. október 6-án kivégzett magyar tábornokok közül kiről neveztek el utcát Orosházán?
233. Orosházáról az első utcanévjegyzék 1851-ben készült, amit Szabó Ferenc történész közzé is tett. Hozzávetőleg hány utcája volt ekkor a településnek?
234. Mi volt a régi neve az orosházi (a) Tánicsics Mihály, (b) Zombai és (c) Luther utcának?
235. Mi a mostani neve Orosházán a régi (a) Szarvasi, (b) Csabai és (c) Komlósi útnak?
236. Mi a mostani neve Orosházán a régi (a) Vásárhelyi, (b) Szentesi és (c) Pesti útnak?
237. A XVIII. századi Monori-csárdától hat út indult. Hová?
238. Orosháza és határa átlagos tengerszint fölötti magassága 90 méter. A határ legmagasabb pontja a Dedenkő nevű domb az Orosházi-tanyák vasúti megálló közelében. Hány méter magas?
239. Orosháza határának legmagasabb pontja az Orosházi-tanyák vasútállomás közelében van. Hogy nevezik?
240. A Tisza szabályozása előtt sok patak, ér volt Orosháza határában és környékén. Ezek közül néhány megmaradt időszakos vízfolyásként vagy kimélyített csatornáként. Székkutas–Nagymágocs–Gádoros–Nagyszénás–Csorvás–Pusztaföldvár–Tótkomlós–Békéssámson–Székkutas körén belül milyen vízfolyások nevei maradtak fenn?
241. Mikor épült az orosházi református templom?
242. Az orosházi református templomban levő emléktábla szerint ki volt a lelkész, amikor 1917-ben befejezték a templom építését?
243. A Tánicsics Mihály utcai református imaházban emléktábla őrzi annak a tehetős gazdaembernek a nevét, aki sok pénzzel támogatta az orosházi református templom építését, s magát az imaház épületét is az egyházra hagyta. Ki volt ő?
244. Tánicsics Mihály Orosháza országgyűlési képviselője volt 1869 és 1872 között. Melyik pártot képviselte?
245. Ki volt Orosháza független országgyűlési képviselője 1869 és 1872 között? (Később utcát is neveztek el róla)
246. Hol volt az első római katolikus templom Orosházán?
247. Mit jelent a *göbő* (*göboly*) orosházi tájszó?
248. Mit jelent a *lajtorgya* orosházi tájszó?
249. Mit jelent a *kotla* orosházi tájszó?
250. Mit jelent *csetres* orosházi tájszó?
251. Mit csinált régen a *csürhész* Orosházán?
252. A rúdhoz képest merről állt a *csás* és merről a *hajszás* ökör?
253. Mi a jelentése a *vagborozda* (vak barázda) orosházi tájszónak?
254. Mit jelent a *gyüszmékül* orosházi tájszó?

255. Mit jelent a *kelekótya* orosházi tájszó?
256. Mit jelent a *csörfös* orosházi tájszó?
257. Mit jelent az *íhomra* (*éhomra*) orosházi tájszó?
258. Mit jelent *cikákul* (*cikákol*) orosházi tájszó?
259. Mit jelent az *átabotábo* (*átabotában*) orosházi tájszó?
260. Mit csinál az, aki *fírészű* (*fírészül*)?